

Huvudman

Hörby kommun
Utbildningsförvaltningen
242 80 Hörby

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Östraby skola i Hörby kommun

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har den 17 oktober 2021 fått en uppgift från vårdnadshavare om eventuella missförhållanden vid Östraby skola i Hörby kommun. Uppgiftslämnaren har bland annat lämnat uppgifter som rör generella brister i skolans arbete mot kränkande behandling och kränkningar av enskilda elever. Därtill lämnas uppgifter avseende bristande trygghet och studiero. Uppgiftslämnaren har också uppgett att det har varit en stor personalomsättning och att obehöriga lärare undervisat eleverna i ämnet svenska och de samhällsorienterade ämnena. Skolinspektionen har med anledning av uppgifterna inlett en riktad tillsyn av Östraby skola i Hörby kommun.

Skolinspektionen ska i sin utredning ta ställning till om Hörby kommun, som är huvudman och ytterst ansvarig för verksamheten vid Östraby skola, följt gällande bestämmelser om undervisning och lärande, bedömning och betygssättning, trygghet och studiero samt motverkande av kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt observationer vid besök den 15-16 mars 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation inhämtats och granskats, bland annat skolans plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har även inhämtat ett skriftligt yttrande från Hörby kommun avseende inkommen uppgift.

Motivering av beslutet

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen uppgift framkommer att det ska ha varit en stor personalomsättning och att undervisning skett av obehöriga lärare.

I utredningen har framkommit att det finns en obehörig lärare på skolan, och att övriga lärare på skolan är behöriga. Rektorn säger att denna lärare är visstidsanställd och att skolan kontinuerligt utannonserar tjänsten för att försöka anställa en behörig lärare.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 13 § skollagen (2010:800) framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 18 § skollagen framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen har således inget att erinra i detta avseende. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Bedömning och betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utredningen visar att vid de fall en obehörig lärare undervisar sätts betygen tillsammans med en behörig lärare eller av rektorn. Rektorn berättar att det finns en obehörig lärare och att denna lärare har haft kontakt med en annan legitimerad lärare vid betygssättning. Denna legitimerade lärare ska sluta och då kommer rektorn sätta betygen i detta ämne.

Eleverna berättar att lärarna går igenom kunskapskraven med dem och att lärarna följer upp hur det går för eleverna i förhållande till kunskapskraven. Eleverna berättar även att det vid deras utvecklingssamtal diskuteras hur de ligger till i förhållande till kunskapskraven och vad de behöver förbättra för att uppnå kunskapskraven. Någon av de äldre eleverna berättar att lärarna ibland har enskilda samtal med dem om hur det går i skolarbetet och vilka mål som finns.

Lärarna berättar att de visar kunskapskraven för eleverna. En av de betygssättande lärarna berättar att det vid betygssättning tas hänsyn till flera delar. Läraren säger att skolan genomför tester och prov och att skolan genomför nationella prov som ligger till grund för betygssättningen. Läraren berättar att även det eleverna presterar på lektioner och vad de redovisar under lektionstider och vid grupparbeten ligger till grund för betygssättningen.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 15 § skollagen framgår att eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen.

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av 10 kap. 12 § skollagen framgår att minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen har således inget att erinra i detta avseende. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Uppgiftslämnaren har gjort gällande att det inte råder trygghet och studiero på skolan samt att det föreligger brister i skolans arbete mot kränkande behandling.

De elever som intervjuats uppger att de är trygga på skolan och att det föreligger studiero, även om det ibland sker prat mellan eleverna på lektionerna. Eleverna säger att de vet vilka gemensamma och skolövergripande ordningsregler som finns och att de varit med om att diskutera dessa. Detsamma säger eleverna om klassrumsreglerna, som de känner till och som de i sina respektive klasser medverkar i att ta fram. Eleverna berättar att om det finns elever som stör ordningen i klassrummen så pratar lärarna med dessa elever. Om inte detta hjälper säger eleverna att de störande eleverna också kan få gå ut från klassrummet och ha samtal med någon vuxen. Eleverna säger att de har pratat om vad kränkningar är och att de inte direkt upplever att det förekommer kränkningar på skolan även om de ibland hör svordomar och fula ord.

Lärare och rektorn berättar vid intervju att skolan genomför olika värdegrundsprojekt som ska syfta till att skapa trygghet på skolan. Detta arbete ska också motverka kränkande behandling. Rektorn och lärarna berättar att det finns ordningsregler de diskuterar med eleverna och eleverna ges även tillfälle att påverka ordningsreglerna. Lärarna berättar även att det i varje klass finns klassrumsregler som bland annat ska göra att det är studiero på lektionerna. Även arbetet med klassrumsreglerna diskuteras med eleverna och klassrumsreglerna tas fram tillsammans med eleverna. Rektorn säger att det i vissa klasser har tillförts resurser för arbetet med elevernas studiero. En klass har också delats, vilket resulterat i att studieron förbättrats. Lärarna berättar att de har samtal med eleverna kring värdegrundsfrågor och i dessa samtal pratar de också om trygghet. Eleverna berättar vad de tycker och vilka åtgärder de tycker skolan ska vidta.

Enligt vad som framkommit vid intervjuer med lärare och rektorn genomförs enkäter gällande elevernas upplevelse av trygghet på skolan. Trivselsamtal genomförs också av skolsköterskan. Utifrån dessa resultat sker analyser och åtgärder sätts in. De områden som framkommer som mer otrygga bemannas av personal för att eleverna ska känna sig trygga. Elevhälsan berättar att de kan bli involverade om någon elev upprepade gånger stör ordningen under lektionerna. Elevhälsan genomför lektionsobservationer och rådgör med undervisande lärare. Elevhälsan kan också medverka i utredningar som syftar till att hjälpa elever med beteenden som stör studieron.

I inskickad dokumentation beskrivs processer för hur inträffade händelser som stör ordningen under lektioner ska åtgärdas och vem som ska göra detta. Dessa processer är enligt intervjuade lärare kända och skolan arbetar utifrån dessa beskrivningar. Lärarna

och rektorn säger att de i nuläget inte har behövt vidta åtgärder utifrån den fastställda processen avseende disciplinära åtgärder.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 2021/22. Av planen framgår att skolan har genomfört enkäter och utvärderat tidigare genomfört arbete på skolan i syfte att motverka kränkande behandling. Det finns även beskrivna planerade åtgärder i planen. Elevhälsan berättar att denna plan revideras årligen.

Vid Skolinspektionens besök på skolan framkommer vid intervjuerna att skolan genomför åtgärder för att motverka kränkande behandling. Lärarna berättar att de pratar med eleverna om kränkningar och att eleverna alltid ska prata med en personal om de anser sig ha blivit kränkta. Lärarna berättar vidare att de genomför projekt som exempelvis "Våra vänner" och "Stopp min kropp" och att det sker diskussioner kring kränkningar efter dessa.

Vidare berättar rektorn och lärarna att det finns ett digitalt system där alla uppgivna kränkningar ska anmälas. Lärarna ska själva utreda uppgifter om kränkningar, men enligt rektorn och lärarna blir elevhälsan inkopplad om allvarliga eller långvariga kränkningar sker. Enligt de intervjuade lärarna och rektor så involveras eleverna och dess vårdnadshavare då utredningar kring kränkande behandling genomförs. Utredningarna utmynnar i åtgärder som rektorn har insyn i. Rektorn och huvudmannen får automatiskt del av kränkningarna i och med att de läggs in i systemet. Rektorn, och även huvudmannen, har vid några tillfällen önskat kompletteringar i utredningarna vilket också enligt rektorn då skett.

Vid Skolinspektionens tillsynsbesök observerades att antal lektioner och utredarna vistades även på skolgården under elevernas raster. Under dessa observationer kunde inga konflikter eller kränkningar noteras och inte heller att det skedde störande moment under lektionerna.

I utredningen har även framkommit att i de fall personalen har oro för att elever far illa så anmäls detta till socialnämnden. De intervjuade lärarna och rektor säger att de är fullt medvetna om att det är allas ansvar att uppmärksamma detta och att de har skyldighet att anmäla eventuell oro för eleverna.

Rättslig reglering

Trygghet och studiero

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 5 kap. 6 § första stycket skollagen framgår att rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Av 5 kap. 9 § första stycket skollagen framgår att om en elev i bland annat förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Enligt 5 kap. 10 § skollagen ska rektorn, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 11-13 §§ skollagen framgår att efter en utredning enligt 9 § första stycket får rektorn besluta att tilldela eleven vissa däri angivna disciplinära åtgärder.

Av läroplanen för grundskolan, Lgr 11, 2.1 Normer och värden, framgår att läraren tillsammans med eleverna ska utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.

Kränkande behandling

Av 1 kap. 5 § andra stycket skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen aktivt ska motverka alla former av kränkande behandling.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 10 § första stycket skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av 29 kap. 13 § skollagen framgår att huvudmannen, för verksamhet som avses i denna lag och den som är anställd i sådan verksamhet, ska på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs.

Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att studieron är god under lektionerna och att elevernas skolsituation präglas av trygghet och att skolan aktivt arbetar med dessa frågor. Någon brist kan således inte konstateras i dessa avseenden. Det har inte heller i Skolinspektionens tillsyn framkommit annat än att skolan lever upp till lagstiftningens krav vad gäller arbetet med att motverka kränkande behandling, och att om det finns oro för att barn far illa så anmäls detta till socialnämnden. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden. Skolinspektionen har således inget att erinra i dessa avseenden. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

I handläggningen av ärendet har även utredaren Hanna Lindvall deltagit.

X Therese Aspegren

Therese Aspegren

Jurist, beslutsfattare

Signerat av: Therese Aspegren

Skolinspektionen

Beslut
2022-04-25
Dnr 34-SI 2021:7960

8 (8)

X Per Joel Jarlunger

Per Joel Jarlunger
Undervisningsråd, föredragande
Signerat av: Per Joel Jarlunger